

RMK. I.

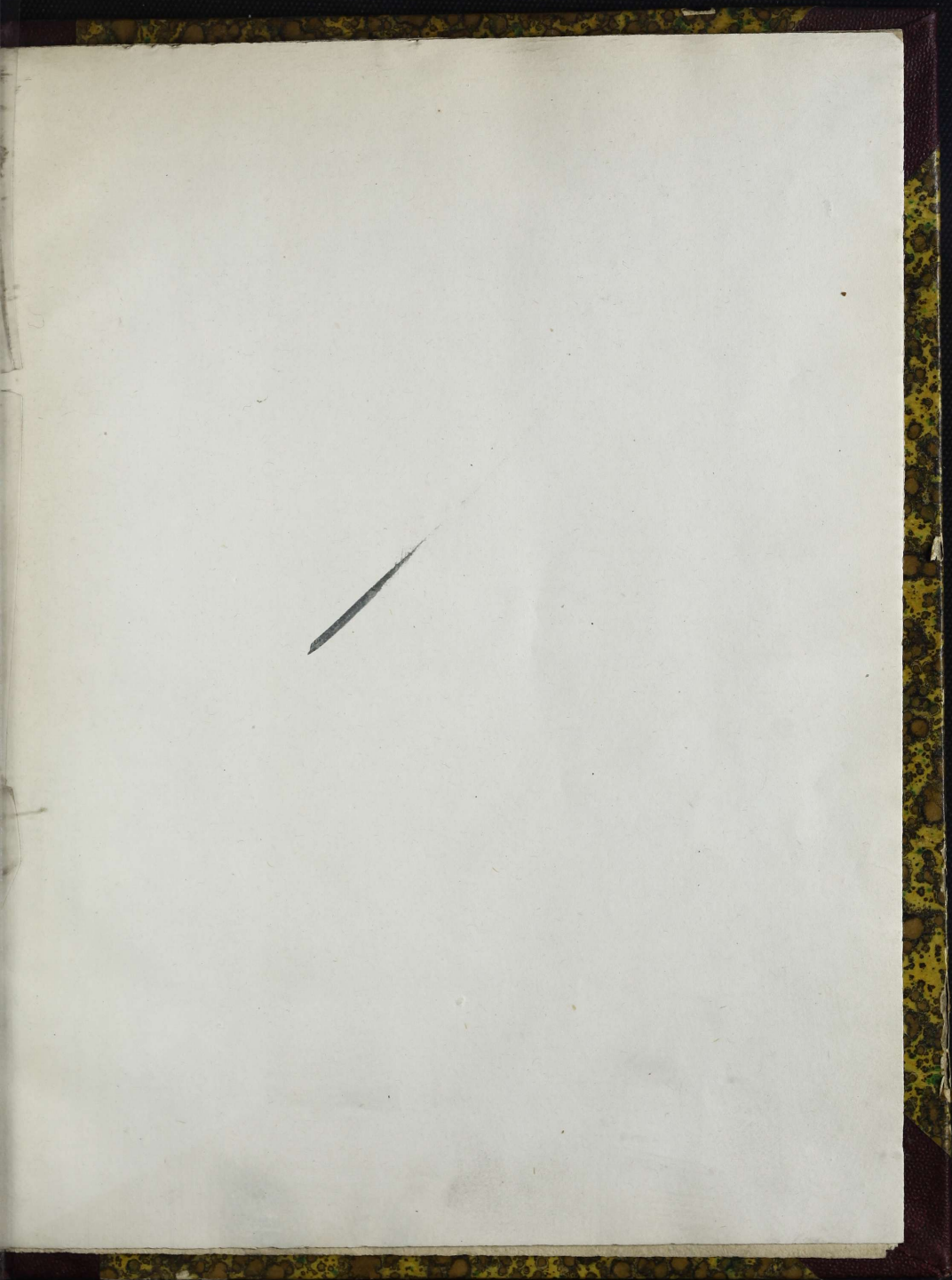
551

R.M.K.I.

554.

(Megacoonkitva.)

Smaller: A₂₋₄, B₂₋₄, C₂₋₄, D₂₋₄ lev.

RÓVID FELELET

MELLYBEN PE-

CSELI IMRENEC, ERSECHYVA-

RI CALVINISTA PRÆDICATORNAC TANACSA

meghamisított, és az több Doctoroc

írására-is válasz adatic, im ez 485

kérdés felől:

Az keresztyén Embernek kellestéke Lutheranusnac
avagy Calvinistának nevezetni ez végre, hogy
az igaz tudomány avagy hitnek vallása az ha-
mistul meg különböztesse!

Mellyet Isten igéjéből, és az szent irás magyarázó ke-
resztyén Doctoroknak irásokbul szedegetet és
az egyigyű hiveknek cspületttyekre kö-
zönségessé tört

SARVARI ZVONARITS GYÖRGY.

CSEPREGBEN

FARKAS IMRE NYOMTATTA

1626. Esztendőben.

Matth: 7. v 15.

Óltalmazátoc magatokat az hamis Prophétáktul, az kic iőnec ti hozzátoc (az kérésztényi név alat) iuhoknac ōkőzetiben, belől penig ragadozo farkasoc.

1. Ioh. 4. v. 1.

Serelmelim ne hidgyetec minden lélek nec, hanem megpróbályátoc á lelkeket, hogy ha Istenűl vannac. Mert soc hamis Prophétác jöttec ez világra.

AZ TEKENTE

TES ES NAGYSÁGOS POPPEL

EVA ASZSZONYNAC; AZ TEKENTETES

és Nagyságos boldog emlékezetű Batthyáni

Ferencz Uőnac &c. Istenfelő keresztyén

meghagyot özvegyénec, mint ke-

gyelmes Aszszonnyánac.

Az Atya Istentől szent Fiaért minden dolgai-

ban való idővséges áldást kíván és alázatos

szolgálatyát ajánlja.

sic rugiet poppe talv the ante *At aszszonnyac és Kevel*
Esse Lutheranum conforme el *filiaufokis ezt az*

Gaudeat hoc igitur nomine *nac, tudni illic,*

6c, kic az Törvént

Sakartac hogy tölőc

MAGYARAZA *abannis, mellyeket*

Ha kíván valaki bē menni me *sőt még az embe-*

Ismérni, látni szüntelen, érc *alkodni, és az mi*

Ez nem czac nével Kereszty *etottac, az az, egy*

Hűtit de nyilván vigye *asában Mestereknek*

Az hűtt. dolgaiban né tévéle *n Tanértványoknak*

Hűtivel idővöl, kinnya *Christus né hivartac.*

Luther. Keresztyén mind egg *yában nem tilttya*

Azért ez nével minden hiva *el né neveztetné-*

nével né élyenec

arizufoc; hanem

szent főlségénec

B had-

EPISTOLA

által vannak olly nyelvellő Emberek, kik eszt az mi kérést-
tyén emberhez illendő Atyafiai Szeretetünkét és egy más
közöt való egységünket semminem alétván, mind magoc
személyébe s mind az emberek közöt ki teriesztet közönsé-
ges irásokban minket durzavar, egyenetlenség, és háborúság
okainac mondonac, az mint hogy az többi közöt Peczeli Im-
pag. 19. *re* Cálvinista Pradicátoris, Komáromban írt Tanácsában
seg. iria, czac azért pedig hogy őket Cálvinistáknac nevezzük,
mivelhogy Cálvinus Iánosnac tanétvani.

De melly igen illendő képpen réaioc illyéc az Cálvinista-
név, az Komáromi Tanács ironakis ez ellen, melly igen éret-
len légyen tanácsza, rövideden ez irásomban meg mutatom.
Az Cálvi. Holot penio minket covanetlenségac és háborúságac okai,
sefelméleti né mo gyetez imduer leteket,
hanem megpróbállyátoc á lelkeket, hogy ha I-
stentül vanuac. Mert soc hamis Prophétac jöt-
tec ez világra.

DEDICADO aknactiszteletire

dőlczac az háboruságban gyönyörű, hogy iol meg ércs Az alköl-
az Tanácszadó nyughatatlankodik, élmatozságot és az matofságot
detlen ivadékiával usfromol bennünk, hogy köl tudni.

Ez kis irásomat pedig az Nagyrre okor és alk. - mondás
 alatt akarám ki bocsátanom, é vegre Lac és Iras tudok-
 ságodhoz való köteleßégemet meg utlan kívánsága az résére.

Nagyságod hozzám való io akarattynindennekben hi-
 z Anya szent Egyháza körül való io ált mondanának is
 igelénkis tisztán és igazán hirdető (ot. Deut 18.) az
 rattyát az keresztyénségben ki hird

hogy Nagyságod eleitől fogva dicz az Pythagoras ta-
 Isen Nagyságodat ez világi dolgárésben voltanac, Ő
 haza. Sok ingert pótoltatván, és a rifausokis ezt az

Esse Lutheranum conforme et nac, tudni illic,

Gaudeat hoc igitur nomine 6c, kic az Törvént

Sakartác hogy tűlőc

MAGYARAZA ^{annus, mellyeken}

Ha kíván valaki bé menni me sőt még az embe-

Ísmérni, látni szüntelen, érczalkodni, és az mi

Ez nem csak név: Keresztyén, hanem Mennyei

Hűtő de nyilvántartásigye. Asaban Meltetnekne
 ... Tar...

Az hitt.dolgaiban né tévéle

Hūrivēl idvōzūl, kinnya Po

Luther - Keresztyén mind egy yaban nem tiltja

Azért ez nével minden hivatalos és nem hivatalos leveleimben, hogy ne féljenek megírni nekem.

ne vel ne enyenee
parifæufos: hapem

Lethonyei Ist szent főségének

fölsö Eccl

B

had-

OLVASONAC ISTEN-

velem és békesség.

által vannak olly ny-
tyén emberhez illen-
közöt való egygys-
személyébe s mind-
ges irásokban minke-
okainac mondonac,

pag. 19. *É* re Cálvinista Pra-
seq. iria, czac azért pen-
mivelhogy Cálvinus

De mellyigen il-
név, az Komáromi
len legyen tanácsa,

Az Cálvi. Holot penio minket

Serelemmel

so, ez kis irásomra ada ennékem
Imre Cálvinista Pradicátornac
g felől: Kelleseke keresztyén em-
Lutheranusnac, Cálvinusrol Cál-
ternűnc: Mellyre dolgaimtul
veczkét irtam, és megmutattam,
el külömbségnecc okaiért nevez-
ab valláson valokat. Czodálod
leig közzűlűnc fenki meg nem fe-
z az oka: hogy mi azt nem láttuc
ne meggyűtűc immedre nékűc,

hanem megpróbállyátoc á lelkeket, hogy ha I-
stentűl vanuac. Mert soe hamis Prophétac jöt-
tec ez világra.

légy az kegyes Olvasó, ha erről aknactifzteletirő
met akarod érteni, olvasd is
met. Isten légyen veléd, ő fő hogy iol meg ércs
kataros hűttel. Amen.

P A R Ő N E *Az alkohol-
matosságot és az
idvözétőnc, hogy
okot és alkohol-
ac és Iras tudok-
tan kívánsága az
ésére.*

Ad Lectorem veré C
Si quis ad æthereas sitibundus
Discipit, atque frui cognitio
Nominē non nudo; sed réipsa

Atque palam fidei proferat **E**
In fundamento fidei non erret
Sic fugiet poenas saluificante
Esse Lutheranum conforme el
Gaudeat hoc igitur nomine
Akartác hogy tölőc

M A G Y A R A Z A
Ha kíván valaki bé menni me
Ismérni, látni szüntelen, ércs
Ez nem czac nével Kereszty
Hűtit de nyilván vigye
Az hűtt dolgaiban né tévéle
Hűtivel idvözül, kinnya P
Luther Keresztyén mind egg
Azért ez nével minden hiva
Abannis, mellyeket
sőt még az embe-
alkodni, és az mi
etottác, az az, egy
asában Mesterek nec
Tanérványok nac
Christus né hivattaf-
nyában nem tiltta
el né neveztetné-
nével né élyencec

Leihonyei Iá, szent főkégenec
főlső Eccl

B

had-

MRE CALVINISTA

által vannac olly ny
 tyén emberhez illen
 között való egyess
 személyébe s mind
 ges irásokban minke
 okainac mondonac, ⁸¹
 pag. 19. ⁸ re Calvinista Prae
 seq. iria, czac azért pen
 mivelhogy Calvinus
 Demellyigen il
 név, az Komáromi
 len légyen tanácsa,
 Az Calvi. Holot penio minket
 Serelmium
 hanem megprobálatoc Mestereknek, mert egy
 stentül vanni. mindnyáian pedig ti Atyafiak
 tec ez világra.

inátscza, im ez egy néhány
 an foglálatic:

En Embernek nem köll s-nemis
 lnac avagy Calvinistának ne-
 hogy az igaz tudomány a-
 sa az hamistul meg különböz-
 különb különb erősségeckei támo-
 m, s-kiváltképpen pedig szent írás-
 zóris az szent Máthé Evangeliomi
 zébül Christushac amaz mondasát

ondgya az Tanács ado, hogy nyil-
 fogva paranczollya Christus mind
 mind egyéb közönséges Tanéto-
 nec magokat né nevezzec, nas-
 eveztetni.

oina, kőverkezéc az, hogy még az
 et szerint való Atyát ne nevezze
 yan ezen helyen azt mondgya Cüri-
 földön Atyátoknak né nevezzetec
 áto, az ki mennyben vagyon: Ezt
 gy egy általlyába érti Péczéli Uram,
 kezic az negyedic paranczolat el-
 len,

len, melyben az Anyáknac és Anyáknactiszteletire
intetnek az Fiác.

Ezt az Christuscac, mondását hogy iol meg ércs *Az alkohol*
io Uram, vedd elzedben azt az alkoholmatosságot és az *matosságot*
modot, miért mondotta légyen idvözétőnc, hogy *köl tudni,*
Mesternec né neveztesse: adot erre okot és alkohol *en mondás*
matosságot az kevély Pharisausoknac és Iras tudok *nac meg ér*
nac illetlen magoc viselése, és méltatlan kívánsága az *tésére.*
kic azt kívántac, hogy szavoknac mindenekben hi-
tele lenne, ha *szintén* az jobbért balt mondanánakis
(az mint Lyra Doctoris iria in annot. Deut 17.) az
az, az igazságért hamisságot.

Régeiten, az mint Laertius iria, az Pythagoras ta-
nétváni Mesterec felől illy vélekedésben voltanac, ő
mondotta: s-azért igaz. Így az Pharisausokis ezt az
méltoságot tulaydonétottac magoknac, tudni illic,
hogy egyedül czac őc légyenec azoc, kic az Törvént
igazán magyarázzac, és ugyan azt akartac hogy tőlőc
fügyenec mindenec, az oly dolgokbannis, mellyeket
szent írással meg nem erőséthettek, sőt még az embe-
reknekis lelkec ismérétin akartac uralkodni, és az mi
Christusé, azt magoknac tulaydonétottac, az az, egy
szoval, az szent írásnac magyarázásában Mestereknac
és Uraknac kívántac láttatni nem Tanétványoknac
és szolgáknac. Azért mondgya Christus né hivattaf-
sátoc Mesternec, de azért egy általliyában nem tilttya
őket, hogy ezzel az Titulussal és nével né neveztetné-
nec, de azt akarta, hogy az Mesteri nével né éllyenec
ugy mint az kép mutaco és kevély Pharisausoc; hanem
az fő Mesterséget egyedül czac ő szent főlségénec

hadgyác, és azt az méltóságot kiváltképpen ő néki
tulaydonéczac az mint Christusom: 73. in Matc. az
szent írásnac magyarázásában ő fölségeül fűgyjen
őtet halggásac, az mint az Atya Isten menybűl kiált-
ván paranczollya Matc. 17. v. 5. De hogy mais tiszt-
tihez és tudománnához képest Mesternec senki né
nevezteséc, az írásban sohul nem tiltatic, de ugy,
hogy az igaz hűt és az igaz vallás valami méltóságot
tűle né végyen, az mint az Tanáczado Uramis írja.
Sőt külömbet találunc az írásban, mert olvássuc Ioh:
3. v. 26. Keresztölő szent Iános felől, hogy Tanérvá-
nitul Mesternec mondattat, ha azért, Péczéli Uram,
czac egy az Mester, ugy mint az Christus, az mint egy
általlyába íród, mit módasz Iános felől, az kiis Mester-
Christus és nec mor tatic? Tanuld meg azért, io Uram, hogy
Iános nem Christus Urunc és keresztölő Szent Iános nem egy
egy módon képpen és módon mondarnac Mesterek nec, mert az
mondatnac fő Mesterség és az nagyob méltóság mindenekben
Mesternec, Christusé, hasonloképpen mor tis, az kie keresztölő
Iánossal egyűt Mesterec, az méltóságot egyedül czac
Christusnac tulaydonétyác. Továbbá, ugyan ezen
Szent Máthénál cap. 23. mondattatic, hogy az Atya
egy, de ezis, nem egy által szerint való szo, mint ha
több Atya nem volna, mert Abrahamis az Hivék nec
Attyánac mondatic Rom: 4. v. 12. Szent Pális Attyá-
nac nevezteric Gal: 4. v. 19. Philip. 2. v. 22. A hol
penig Christus egy nec mondgya az Atyát, ezzel czac
azt akaria, hogy ez földön ő fölsége kívül oly Atyát
ne ismériűnc, az kiben tellyesfégeffen helyheztenénc
reménségűnket és ő benne vetnénc minden bizodal-
munkat,

munkát, mert az illetén Atya csak egy az ki men-
nyekben vagyon. Olvasd meg erről Augustinum
Marloratum Calvinistam in Comment. super ca. 23.
Matth. Az ki noha Péczeli Uram rendin és vallásán
való volt, de azért nem eggyez véle.

Előb menvén irásában az Tanácsado illyen erőf-
séget támaszt:

Pag. 13.

Hogy az mi fő Mesterünk, ugymint az Chri-
stus, az kit főképpen köll halgatnunk, az kitől
egyedül az mi igaz hűtünk és vallásunk méltó-
ságot vészén, és a kinek attuc nevünket az ke-
reltségben, bősízusággal né illetettetéséc, az
Anyá szent Egy házban lévő igaz Atyafiak kö-
zöt való eggyeség még né rontattáséc, minden

hogy Atyafiaknac azokat valczet kívül vehetni más
hatni mert nem egy tudomány

Pag. 98.

nézve mondathatnának Atya posuisse necessum est,
ezec közöt eggyeség (ugy minquaq; Fides
de egyenetlenség, alattomban v. Helvetica sancti
bősízuságtétel, káromlás, és a certa pij
dolgoz vanna, mi, elhogy Leűkségképpen az nevet
geslec, mert vallásokban különb.

Nam reconcordes nemo sociare n. közönséges.

Az az: Mert az valóságossan z kiker az igazab Hel-
revölögöket senki nem téheti t

Lelki dolgokban) az mint insec bizonyos nevet
Uram.

s meg köll engednek
ddal együt, nem ke-

C

refuzén-

nanc, hogy mindenec, kic a Pharisaeusnac nevez
keresztelkedene, az Christus által az Sadduceusoc
jal és egy szível vallának, így nec hamis értelme volt
tyéni nével meg elégedhetné, lehetet Szent Páltul az
keresztýén Anya szent Egy áfa nélkül, mi tülünk is
halgatoc közör, egy és e onnac nevet visellyec,
italoc Tanécváni keresztýéne istáktul és egyéb tévöl-
II. 26. az mint az Tanécza
maftan az szent Agoston D. könyvne 2. részében ol-
contra Parm. ca. 7. Sokan va teric, hogy ezec külö-
megékesítettve, az kic nével retic, hogy ezec külö-
get, és ördögiszájjal szolnac, lem uy dolog azért ez-
azért ugyan az szükség kívár evezetűnc, tijs Cálvi-
az keresztiséget föl vértéc, tud
osfzuc, kiket bizonyít (noha egyáltllyában
dó nével, nem közönséget le azért az versekben.
ommo konomo nevezet által; 1 könyvedne végére,
hogy Atyafiaknac azokat valczer kívül vehetni más
hatni mert nem egy tudomány
nézve mondathatnának Atya posuisse necessum est,
ezec közör eggyeség (ugy minquaq; Fides:
de egyenetlenség, alattomban v. Helvetica sancit
bósfzuságrétel, káromlás, és a certa pij.
dolgoc yannac, mi, elhogy Leűkségképpen az nevet
geslec, mert vallásokban külö-
Nam re discordes nemo sociare n közönséges.

Az az: Mert az valóságossan z kiket az igazab Hel-
tevölögöket senki nem téheti t
Lelki dolgokban) az mint isfec bizonyos nevet
Uram.

meg köl engedne
ddal egyűt, nem ke-
C resztýén

két verset ide aláb, az az : Ha-
 eyoc és mondgyoc, ^{avagy} ~~Stet~~ név, az valóságos dolog
 szent fölségétül az mi ig-
 rágot vészén: az kereszts-
 ket: az kic ennek tagad-
 sa szerint mindenkor az keresztyéni titulust, rövidé-
 ni. *De hogy azért ez az könyvecskémnek elő iáro be-
 nec, annakokáért, hogy Lu-
 nac neveztetűnc, eízt te-
 Mert mi mikoron Luth-
 Luther lömbiséget tévűnc Lu-
 Személlye zót és az ő vallása és tud-
 és Tudo- tűnc mi Luthernek Sz-
 mánnya kő mi igaz vallásunknac fő-
 zót kü- gal illetetnéc Christus-
 lámbséa... zését pusztá Embernekéni tévölégbe az keresztyéni
 egy modon képpen és modon mondarnac Mestereknek, mert az
 mondatnac fő Mesterség és az nagyob méltóság mindenekben
 Mesternek, Christusé, hasomloképpen moitis, az kic kereszttőlő
 Iánossal egyűt Mesterec, az méltóságot egyedül czac
 Christusnac tulaydonéttyác. Továbbá, ugyan ezen
 Szent Máthénál cap. 23. mondattatic, hogy az Atya
 egy, de ezis, nem egy által szerint való szo, mint ha
 több Atya nem volna, mert Abrahamis az Hivek nec
 Attyánac mondatic Rom: 4. v. 12. Szent Pális Atyá-
 nac neveztetie Gal: 4. v. 19. Philip. 2. v. 22. A hol
 penig Christus egy nec mondgya az Atyát, ezzel czac
 azt akaria, hogy ez földön ő fölsége kívül oly Atyát
 ne ismériűnc, az kiben tellyeségesen helyheztenénc
 remenségűnket és ő benne vernénc minden bizodal-
 munkat,*

oly bizonyos nével, mely cze-
nyán valokat nézi, hogy így, Pharisaeusnac nevez
ismert igaz tudományban győ-
valláson váloktul meg külömt
nec hamis értelmec volt
g lehetett Szent Pálul az

Továbbá azt íród: hog-
féle nevezetekkel föl bönc
valo eggyeség, hanem kiv-
den meg kerestelkődtec
vattasánac.

De én velem eszt el nem h-
az igaz Atyafiak közöt valo
pen föl nem bontya az ilyen
az Atyafiakon érted mind azo
mányon valokat, kic meg ker-
ezech közörirod hogy az eggye-
lomb külömb nevezet által ;
hogy Atyafiaknac azokat val-
hatni mert nem egy tudomány

nézve mondathatnának Atya-
ezech közöt eggyeség (ugy minqua-
de egyenletlenség, alattomban v-
bozizuságtétel, káromlás, és a certa pij-
dolgoc vannah, mi, elhogy Leűkségképpen az nevet
geslec, mert vallásokban külön

Nam redi scordes nemo sociare n
Az az: Mert az valóságossan z
revölögöket senki nem téheti
Lelki dolgokban) az mint issec bizonyos nevet.
Uram.

s meg köl engedne-
ddal együtt, nem ke-

C refutác-

nac velejét rövidesen meg
 eyoc és mondgyoc, Szent Luthernak, s mind ke-
 szent fölségétől az mi igazságot vészen: az kereszts-
 ágot vészen: az kereszts- nyben követő Szent Pál
 ket: az kic ennek tagad: az Hivoker nevezi Ábrahám
 sa szerint mindenkor kénig oda aláb v. 26. Isten fia-
 ni. De hogy azért ez a hasomloképpen mis nem ta-
 nác, annakokáért, hogy Lu fia nevével és az keresztyéni
 nac neveztetűnc, ezért terle, de azért Luthernak
 Mert mi mikoron Luthernac mondattatunc az men-
 Luthernac lömöbséget téstűnc Luthernac és vésztűnc, mikép-
 Személlye zót és az ő vallása és tud Isten fia, Ábrahám fiainac ne-
 és Tudos- tűnc mi Luthernac Sz az Ábrahám hűtit és vallását
 mánnya kő mi igaz vallásunknac sz az boldog emlékezetű Luther
 zót kü- gal illetetűnc Christusmal és az Christussal egyenlő
 lömöbsé- zését pusztá Embert.
 egy módon képpen és módon morálnál bizonytságot téstűnc arrul
 mondatnac fő Mesterség és az na az ő szent fölségence ellenére,
 Mesterne- Christusé, hasomlokép nac tekénteriből, vagy Iacobi-
 Iánossal egyűt Mester knac mondatunc, a holot igaz-
 Christusnac tulaydon gya: En az Uré vagyoc, az má-
 Szent Máthénál cap. ac nevéül, mely az ő kezével
 egy, de ezis, nem egy, és az Israhel nec nevéül nevezi
 több Atya nem voln: jáva Christus Uruc ugya előnk-
 Attyánac mondatie R: ianaelt Israhelitánac nevezi Jo. 1.
 nac neveztetie Gal: 3 az hűtit és tudománnyat követ-
 penig Christus egye ndathatunc Luthernak nac,
 azt akaria, hogy ez f valo Evangéliomhoz, mellye
 ne ismériűnc, az kibe Apoc. 14. ragazkodunc. Szent
 reménségűnket és ő l dástól akar szollani, és erről va-
 lo igaz

lo igaz vallását akarja állatni, Pharisausnac nevezni magát, hogy ez Pharisausi név által az Sadducausoc között ki venné magát, kiknek hamis értelmec volt az föl támadás felől; ha ez még lehetet Szent Pálul az Christus méltósága meg bántása nélkül, mi tőlünk is meg lehet, hogy Luther Mártonnac nevét viselleyec, évegre hogy ez által az Cálvínistáktul és egyéb tévöl-
gőktől meg különböztessüne.

Az mennyei látásrul írt könyvnek 2. részében olvasuc az Nicolaitáknac nevezetis, hogy ezec különböztetnéne az Hivektől. Nem uy dolog azért ez, hogy mi Lutheránusoknac nevezetűnc, tijs Cálvínistáknac mondátóc.

Te magadis io Péczeli Uram (noha egyáltalýában tagadod írásodban ízélyvel) de azért az versekben, meg engeded, mellyeket irrál könyvednek végére, hogy az Christusrul vet nevezet kívül vehetni más nevetis, ahol így írsz:

Si tamen expresse et nomen posuisse necessum est,

pag: 98.

Quæ Confessio sit publica quæq; Fides:

Augustana Fides, vel quos Helvetica sancit

Purior: hinc ponant nomina certa pij.

Azaz: Ha pedig nyilván és szűkségképpen az nevet meg köll jelenteni:

Mellyec vallás és Hít legyen közönséges.

Az Augustana Hít avagy az kiker az igazab Helvetyai vallás erőltit,

Innénd vegyenec az kegyesséc bizonyos nevet.

Ha eszt meg engeded; az is meg köll engedned, hogy te Péczeli Uram, az cársáiddal együt, nem ke-

C

refuzýén

resztyénnek czac, hanem bizonyos nével Cálvinisták-
nakis mondattassátoc. Azt irod rovábba:

Hogy az ilyen nevezetec foc kílömb kíl-
lomb egyelgésnec és iszonyu háboruságnac ez-
köziesokai.

De nem irod meg mi módon szerezzéc azt az
egyelgést és háboruságot, én végére nem mehetec mint
és hogy léheessen az meg. Ha azt érted io Uram, az egyel-
gésen hogy közönségeessen mi, valakic Lutheránusok-
nac nevezetűnc, nem égyezűnc egy más közöt az Lu-
theránus névért, eszt egyáltalán fogva tagadom, mert
mi nem szégyenlyőc Luthernek nevét hallani, kinec
igaz tudománnyán meg nyugottunc, kiért az Urnac
szent neve diczértesséc. Mjért köllene tehát minékűnc
egy mással egyelgenűnc. Ha peniglen ugy érted hogy
az ilyen nevezetec ti közötterec és mi kösztűnc há-
boruságot szerzenec eztis tagadom, mert az Luthera-
nus és Cálvinista név, ő magában nem szerezh, hanem
az köztűnc valo egyelgésnec egyedül czac az te Cál-
vinista vallásod az oka, hozoc erre példát: Mikor té-
gedet Péczeli Imre Uram, az szomszédod, vagy váras-
béli társod, oly ditzelen szokkal illet, melly mind sze-
mélyyedet s mind tisztedet meg sérti, vallyon az te
nevedért, melly IMRE, czelekefszie? bizonyára nem,
hanem azért hogy az szomszédtságban hozzád nem il-
lendő dolgokkal és magad viselésével okot adcz néki
az ditzelen szokra; így azért nem az te neved, hanem
az te erkölcsöd oka az köztetec valo egyelgésnec:
Hasonlóképpen az Lutheránusoc és Cálvinistác kö-

*Az egyel-
gésnec az
Cálvinista
vallás oka.*

zöt

zde való egyenletlenségnek is nem az név avagy ne-
vezet oka, hanem az tudomány.

De azért az is az egyenletlenség, melly mi közöttünk *Politice nō*
és ti közöttetek vagyont, nem ez világi dolgokat nézi, *vero Theo-*
mert *Politice* az az, az külső világi dolgokra nézve *logice* bara-
ugyan barátom lehet, in rebus autem *Spiritualibus*, *tunc* lehet-
az Lelki dolgokban pedig maflani tudományod sze- *nec* az. *Cál*
rint, nem veszem barátságodat, barátomnac és Atyám *vinistac.*
fiának sem ismerlec mind addig mig tévelgő valláso-
dat tartod, iovallod és *prædicallo*.

Az Apostoli czelekédetről itt könyvből Caieta-
nus és Eusebius írásiból hoz nemely Historiákat elő az *pag. 15. 16.*
Tanacz ado, mellyekből azt hozza ki, *hogy minékünk* *17. 18.*
kerefsztyének nec kől hivattatnunc: De ezit mi közöttünk
ez ideig senki nem tagadta, sőt örömet és io szível
ízert iránta nemis vallalon való *envel az kerefsz*
Præceptorais D. Pareus. Patribus *mányon valoc*
quentibus non est credendum; Hog- *nac iratni, nem*
vül szollo Paterec írásinac nem köll *c nincz kedve*
zán is mondgya. Mert ōkis embe- *kar nékic soldot*
re haylandoc lévén, vétkeztenec, *ő szent folségével*
közülóc ugyan hamis váltásfrais hay- *ezeket Tanacz*
penig ezt czelekeszem, az nem az ma- *mennyekből,*
rint vagyont, hanem ennyiben kőve- *Teis kerefsz*
ston Doctort, ki lib. 2. contra Crescon- *hamisethatod*
cum, c. 31. & c. 32. ir az Cypriánus *l meg ércz Pé-*
képpen: Enennec, ugy mint Cypria- *nkeznec mi- Nem ellen-*
meltóságát nem nézem, mert az Cyp- *nc egyetem- kez nec az*
nem úgy tartom, mint ha magoktul az *yenlőképpen Doctorec*
volnának és Canonicusoc, de azokat, *nc, de mivel- mivelünk*
C *hogy*

tyéni nével élénec; ha te Tanító Uram azzal iol él-
nél más éretlen tudományuackal egyűt, de hogy
ezzel az drága nevezettel jöddözgesse az Cálvinista
hamis vallást, és ezzel az szép szűnnel czaljad meg
az egygyűűveket, el nem mulathatom, hanem az
szent írásnac utmutatása szerint az világosságra vonsz
lac, és meg próbállac minémű Lélektől vezéreltetésél,
és annac neve által, az kit kövecz a tudományban,
ki hozlac az emberek eleiben, hogy nyilván meg tef-
séc, és ki ki mind eszébe vegye, hogy te igen meg rö-
zöt Cálvinista légy, az mint hogy ugyan azis vagy.

Ezenkívül támasztasz ilyen erősséget.

248. 25.

Szent Pál feddette az Corinthusbélieket, az-
ért hogy válogattanac az Tanétokban, és nemel-
egy mással egyelgenűne. Ha péntigén úgy állt az
az ilyen nevezetec ti közöttetec és mi köztűnc há-
boruságot szerzenec eztis tagadom, mert az Lutherá-
nus és Cálvinista név, ő magában nem szerezh, hanem
az köztűnc valo egyelgésnec egyedül czac az te Cál-
vinista vallásod az oka, hozoc erre példát: Mikor té-
gedet Péczeli Imre Uram, az szomszédod, vagy váras-
béli társod, oly ditzelen szokkal illet, melly mind sze-
mélyyedet s mind tisztedet meg sérti, vallyon az te
nevedért, melly IMRE, czelekefszie? bizonyára nem,
hanem azért hogy az szomszédtságban hozzád nem il-
lendő dolgokkal és magad viselésével okot adcz néki
az ditzelen szokra; így azért nem az te neved, hanem
az te erkölcsöd oka az köztetec valo egyelgésnec:
Hasonlóképpen az Lutheránusoc és Cálvinistác kö-

zöt

az egyenlő tudományu tanéokna külömböztesűne
iándéka ennyi felé vontá őket. *Calvinus* az illyen kü-
refztységben, mikor *Luther* is az illyen kü-
*Calvinus*ul *Calvinistáknac* &c. nem csak kerefsz-
néto az hitben és az tudománnyat mondom hogy
egy mással, az mint hogy az *Corin* az az közö, az kie
egygyeztenec. Hogy ha *Luth* ec az *Peczeli Im*
tevölgoe egy valláson valo em, mindeniket egy
hanem csak az *Isteni aiándékok* és *Atyafiainac*
lombség közöttöc, így méltán, *Illyetén nevezet* pag. 14.
nünket, mint *szent Pál* az *Cor* gyház fia között
velhogy az vallásban nem vett in
Tanéto, ugymint *Luther*, *Calv* az az közöt á
az ő tanéványoc ezek nec az *Thibe* *Calvinus* Iános.
vezetnec, hogy ez által ki lyer egygyeznec, az
szent írást ha is valláson valo emekivel az kerefsz
Præceptorais D. Pareus: *Patribus* mányon valoc
quentibus non est credendum; Hog nac iratni, nem
vül szollo *Paterec* irásinac nem köll c nincz kedve
zán is mondgya. Mert ökis embé kar nékic soldot
re haylandoc lévén, vétkeztenec, o szent folségével
közölöc ugyan hamis vallásrais hay ezeket Tanécz
penig ezt czelekepszem, az nem az ma mennyekből,
rint vagyon, hanem ennyiben köve Teis kerefsz
ston *Doctort* ki lib. 2. contra *Crescon* hamiséthatod
cum. c. 31. & c. 32. ir az *Cypriánus* meg ércz Pé-
képpen: *Enennec*, ugy mint *Cyprián* nkeznec mi *Nem ellen*
méltóságát nem nézem, mert az *Cyprián* nc egygyetem kez nec az
nem úgy tartom, mint ha magoktul az nyenlőképpen *Doctoro*
volnának és *Canonicus*oc, de azokat, nc, de mivel *mi velünk*
C hogy

enyéni nével élénec, inuſrul Cálviniftáknac nevez-
nél más éretlen tudó azokhoz az Barátokhoz, kik
ezzel az drága neve rancifánufoknac, ſzent Ago-
hamis valláſt, és ezzenufoknac &c. neveztetnec.

az eggyűgyűveket, közzötűnc, és az Barátoc közzöt,
ſzent iráſnac utmutayon, mellyet te magadis tudnál,
lac, és meg próbálac az Barátoc bizodalnokot veric
és annac neve által letettekben, az mellyeket azoc an-
ki hozlac az embereül neveztetnec, és azokbulis vár-
séc, és ki ki mind eſz Chriſtuſtul véghez vitetteter dol-
zót Cálviniſta légy, áſſégűnket nézic, tárfaknac tar-

Ezenki vűl támaſt ugyan ſegérségűlis hyjác. Eſzt

pag. 25.

Szent Pál feddenemis czelekeſzfűc ſoha, noha

ért hogy válogattarſoknac neveztetűnc; hanem
egy máſſal egyelgennűnc, en dextra fideſque: Nem ez
az ilyen nevezetec ti közzötetec és mi közzötűnc há-
boruságot ſzerzenec eztis tagadom, mert az Luthera-
nus és Cálviniſta név, ő magában nem ſzerez, hanem

*Az egyel-
gésnec az
Cálviniſta
vallás oka.*

az közzötűnc valo egyelgésnec egyedűl ezac az te Cál-
viniſta valláſod az oka, hozoc erre példát: Mikor té-
gedet Péczeli Imre Uram, az ſzomſzédod, vagy váras-
béli tárfod, oly ditzelen ſzokkal illet, melly mind ſze-
mellyyedet s mind tiſztedet meg sérti, vallyon az te
nevedért, melly IMRE, czelekeſzie? bizonyára nem,
hanem azért hogy az ſzomſzédſágban hozzád nem il-
lendő dolgokkal és magad viſelésével okot adcz néki
az ditzelen ſzokra; így azért nem az te neved, hanem
az te erkőlcződ oka az közzötetec valo egyelgésnec:
Haſomloképpen az Lutheránufoc és Cálviniſtác kö-

zót

lottai, ki, az ő Timotheus Tar-g különböztesűne
 czollya 2. Timoth. i. v. 8. hogy általmaznassuc, mert
 noha fogoly, hasomloképpen mijszic az ilyen kü-
 Luthertül nevezeteni. Lássad ezt nem czac keresz-
 therusnac. Tom. 2. Ien: Germanic azt mondom hogy
 utraque Specie pag. 92. 93. Eze zoc közö, az kie
 szollérod, az Anya szent Egyházba ec az Péczeli Im-
 kar, és azokkal bizonyéttani akar, mindeniket egy
 De mindeneknec előtte azt m és Attyafainac
 czüetet és tisztességet adoc azokna llyetén neveze- pag. 14
 roknae, kie noha meg ért vénsége, gyház fia közö
 ért nem mindenben adhatoc helyt is azoc közö
 az menniben eggyez az szent írása s azoc közö
 soc, annyjban vezem, az mennibe Cálvinus Iános
 gyez, bizvást megverem. Az illyen eggyeznec, az
 szent írással nem eggyező értelmek elivel az keresz
 Præceptorais D. Pareus: Patribus mányon valoc
 quentibus non est credendum; Hog nac íratni, nem
 vül szollo Paterec írásinac nem köll c nincz kedve
 zán is mondgya. Mert ő kis embe kar nékic soldot
 re haylandoc lévén, vérkeztenec, o szent folségével
 közzülóc ugyan hamis váltásfrais hay ezeket Tanác
 penig ezt czelekeszem, az nem az ma mennyekből
 rint vagyon, hanem ennyiben köve Teis keresz-
 ston Doctort, ki lib. 2. contra Crescon hamiséthatod
 cum, c. 31. & c. 32. ir az Cypriánus l meg ércz Pé-
 képpen: Enennec, ugy mint Cypri nkeznec mi- Nem ellen-
 méltóságát nem nézem, mert az Cyp nc eggyetem- kez nec az
 nem úgy tartom, mint ha magoktul az yenlöképpen Doctoroc
 volnának és Canonicusoc, de azokat nc, de mivel- mivel
 C hogy

tyéni nével élének, inu yee Cálvinistáknak mondá-
nél más éretlen tudásuk egyáltalánba hiteles vagy-
ezzel az drága nevelés irással egyezőnek találod, azt
hamis vallást, és ezzel, az mi pedig az ő irásában el-
az együgyűveket, írással megvetem. It lib. 1. de con-
szent írásnak utmutat. 1. Ezen szent Agoston igen szé-
lac, és meg próbált. 2. Sőt ugyan nyíltan írta Episto-
és annak neve ált. 3. hol azt mondgya, hogy egye-
ki hozlac az ember általallába való hitelt és méltóságot
séc, és ki ki mind el. 4. alaydonétya, nem pedig az egyéb
zót Cálvinista léte, hanem az mennyiben egyeznek

Ezenkívül talányban hiszen neki.

pag. 25.

Szent Pál fed

ért hogy válogatástam semmit nem felelni, fővi-
egy mással egyelge. 1. dom, hogy két karba és rendben
az ilyen nevezet. 2. torok, mert nemellyec azoc közül
boruságot szerzen. 3. kine. időkben ennyi elzvezés és
nus és Cálvinista. 4. az Istennek Anya szent Egyháza-
az köztűnc való eg. 5. nemis voltac szűkségeccé ilyen szá-
vinista vallásod az. 6. ec, mert az keresztyéni név elegen-
gedet. Péczeli Imre. 7. Nemellyec pedig az Doctores
béli társod, oly di. 8. c. Előtt nem sokkal élteccé kiknek
mellyedert s-min. 9. fog. soc tévölgeceket szerzet az Eccle-
nevedért, melly. 10. at Ariánusokat, Photiniánusokat, A-
hanem azért hog. 11. apistákat, Cálvinistákat &c. Kic egyen-
lendő dolgokka. 12. keresztyéneknek nevezteccé magokat,
az ditzelen szok. 13. kereszteköteneccé, Kic az szent írás-
az te erkölcsöz. 14. mi igaz vallásunkat, megvetem. 15. y-
Hafomloképpe. 16. ztat be, s-azért köllöt ezeket bizonyos
17. hogy így az Arius, az Photinistul, az
18. z Papistáktul, miis Lutheránusoc, az

Cálvi-

Cálvinistáknak, és egyébektől meg különböztesünk
és magunkat mind ezektől meg különböztessük, mert
ha ilyen bizonyos nével nem nevezük az ilyen kü-
lömböző tudományon valokat, hanem csak keresz-
tyéneknek mondgyóe és hyjoc, én azt mondom hogy
valamennyi Eretnekségek vanna azoc közö, az kie
megkeresztelkedte, mind égyeznek az Péczeli Im-
re Cálvinista Pradicátorral, mert ő mindeniket egy
néven hyja, ugymint keresztyéneknek és Attyafianac
tartya oda föl, ahol azt iria hogy az illyetén nevezet-
tec által az közönséges Anya szent Egyház fiait közöc
föl bomol az szeretet. pag. 14

Továbba vanna olly Doctorok is azoc közöc á
kiket előhoz, a kie Péczeli Imrével az Cálvinus Iános
tudománnyán vanna, és az vallásban égyeznek, az
kie egy tanácsot tartván ezzel az Péczelivel az keresz-
tyénségben, valamennyi hamis tudományon valoc
vanna az Christus Zászlóia alá akarnac iratni, nem
gondollyac azt meg hogy Christusnac nincs kedve
az illyen csalárd vitézekben, nemis akar nekic soldot
adni, mivelhogy nem égyeznek ő szent főltségével
az tudományban es vallásban, de ezeket Tanács-
ban ült embereket, csak neveti Isten mennyekből,
nyilván megis szégyeneti tanácsokban. Te is keresz-
tyén olvasó mind ezeknek irásokat meg hamisíthatod
ez irásombul: Egy szoval azért hogy iol meg ércz Pé-
czeli Uram, az regi Doctoroc nem ellenkeznek mi-
velünk, hanem őc azt kívánná, mivelünk egygetem-
ben, hogy az Christus tudománnyát egyenlőképpen
vennénc, és így egy néven nevezetnénc, de mivel-
Nem ellen-
keznek az
Doctoroc
mivelünk.

D

hogy

hogy sokan meg vetic azt az keresztyénségben, azért bizonyos nével kől őket neveznűnc, az mint oda föl Agostonbul, és Athanásiusbul meg bizonytám.

Továb menvén, ilyen erőfséget támasz Péczeli Úram:

Egyedül czac arrul kől neveztetni az Religio dolgában, az ki szörző oka hűtűnk nec, és a kinec nevében meg kereszteködtűnc:

De ezis az erőfség, mivelhogy egyáltallyába valo, azért hamis, az mint oda föl az Abrahám példáiabul meg mutattam az Iacobitáknac és Israelitáknakis példáiabul, kie noha nem voltanac szörző okai hűtűnk nec, és az ő nevekben meg sem kereszteködtűnc, de mégis Abrabámitáknac neveztetnec, avagy Abrahám fia nac azoc az kie Abrahā hűtű tartottac, így Iacobitáknac és Israelitáknac hasonlóképpen, az kie ezek nec vallásā voltanac. Czac az tudományrul és vallásrul neveztetűnc mi mind ez mai napigis, nē az Szémelyrűl, (mely oka az hűt nec) nemis az keresztségrűl (mely községes) mikor meg akarunc különböztetni.

Az Calvini
nista Ura
im is meg
tartya az
nevezete
ket.
Czodálom hogy az ilyen nevezetekrűl disputatiot indétonac az Calvinistác, holot ő kis ugyan ezent meg tartya különbségnec okáért. Mert az Nestorianusoc, Eutychiánusoc, Ariánusoc, Marcioniac, Arian baptistác nevezet meg tartya; Sőt az igaz Apostoloc Ecclesiáiá nac nevezet meg tartya, hogy különbség légyen a közöt és az hamis Apostoloc Ecclesiái közőt, noha sem az Apostolokban, sem az Ecclesiában, nē hisznec, sem azoknac nevében meg nem kereszteködtet: De ennek fölötte még Helveticusoknak és Palatinatusiaknac nevezic magokat és az ő vallásokat Helv-

Helvétianac. Catechismusokat pénig Palatinátusi-
nac mondgyac, noha sem Helvétianac sem Palatiná-
tusnac nevében meg nem kérésztelkődte és azokban
sem hisznee.

David Pareus is nem irtozik az Calvinista névtől. *D. Pareus*
Mert Becanus ellen valo feleletiben (melly Becanus *disput. de*
argumentálván az Calvinisták ellen, azt iria: *Deus peccat. Hey*
Calvinistarum est autor peccati; az Calvinisták Iste-*del. Anno*
ne, ugymond, oka az bűnnek:) *sensu elliptico* ilyen *1611 excusf.*
szókkal menti az Calvinistákat: *Deus enim NOSTER* *pag. 273.*
(scilicet Calvinistarum) *summè & perfectissimè bo- & seqq.*
nus, purus, iustus &c. Falsum ergo. quod Deus NO-
STER (Calvinistarum) sit autor peccati. Az az:
Mert (nekünk Calvinistáknac) az mi Istenünk io,
rista, az &c. Hamis hát hogy az mi Istenünk Cal-

á hol Thuri Pállal egyűt ir

Præter Apostolicas post

Huic peperere libro se

Az az, az Christus ideie ut

vül: Semmi némű esztendő

vet, mint az Calvinus Insti

czeli Uram ez könyv fel

mondani hogy az t. Eccle

vallyon Szenczi Molnár A

détottac Magyar nyelvree

hogy ne olvasnátoc az ti Ec

mondani Embernek mond

meg immár ezekbűl Péczel

nosnac mind nevét hallo

sta Professórrul, ki irásában a
Luther és Calvinus nem voltak
hűséggel, hanem az Christ
és vére nec testi szájjal valo
tec, az több hűtűnc ágazatibá
ezeli mondgya ezt Paræus sz
ság és hűtűnc, mert nincz oly
egyenestlen idvőségűnket né
tene Cálvinus Iános és az ő k
sokra nem teriedne irásom, ig
hát nám, rend szerint minde
tudom azt, hogy akár kiis ész
hűtűnc, és szájjal nem szíve
tűnc ágazatiban való lőm
teni Luther és Calvinus at v
tűnc könyvemet előre f
á hol Thuri Pállal együtt ir

Præter Apostolicas post

Huic peperere libro se
Az az, az Christus ideie ut
vül: Semmi némű észrendő
vet, mint az Calvinus Insti
ezeli Uram ez könyv fel
mondani hogy az t. Eccles
vallyon Szenczi Molnár A
détottac Magyar nyelvree
hogy ne olvasnátoc az ti Ec
mondani Ember nec mond
meg immár ezekbül Péczel
nosnac mind nevét hallo

felől az, hogy hamis és is, bizonyossan merem mon-
veset avagy ugyan senki vagy hihető, hogy azoc az ő
okáért keresztyének ne eret, kikről emlékezie Vorstii
szép szűn alatt valakinek és vőke: igaz az, hogy az Si-

Igy czelekedtenec udom mennyiszor kiálczais
Mártonnac mind éltem Vorstiuissal Cálvinistác, és
vinistác, kic közzül nem, kic Calvinust követie: így
rom izbe mászkáltac nem olvashat semminémű i-
tomban hallottam az éreket érted io Péczeli Uram,
tul Fabriciustul, hogy in Calvinus Ianos nevét nem
mind az ő életében. Iőm könyveit nem olvastac, (az
retlen gyümölcsözökről kik nec volt elegendősege az
Mais fóc helyekre akar mind hallottac Calvinus ne-
vinistác, még azokhoz, ja, tudac és olvasni
lő azac, és erre Péczeli Uram az Alvinistác hallottac
váltása voltac, és az Alvinistác hallottac
vezetűnc mi mind ez mai napigis. né az Szémelyről,
(mely oka az hűt nec) nemis az keresztségről (mely kö-
zönséges) mikor meg akarunc különböztetni.

Czodálom hogy az illyen nevezetekről disputa-
tiot indétonac az Cálvinistác, holot ő kis ugyan ezent
Az Cálvi-
nista Ura-
imis meg
tartyac az
nevezete-
ket.
meg tartyac különbségnec okáért. Mert az Nestoriá-
nusoc, Eutychiánusoc, Ariánusoc, Marcionitác, A-
nabaptistác nevezetie meg tartyac. Sőt az igaz Aposto-
loc Ecclesiáiá nac nevezetie, meg tartyac, hogy különb-
ség légyen á között és az hamis Apostoloc Ecclesiái i kö-
zöt, noha sem az Apostolokban, sem az Ecclesiában, né
hisznec, sem azoknac nevében meg nem keresztel-
ködtec: De ennek fölőtte még Helveticusoknak és Pa-
latinátusiaknac nevezie magokat és az ő vallásokat
Helv-

Czeh Országban Picárdusol
nistákat, talán azért (mert b
hogy Calvinus Picardianac
sában születet az mint bőve
4. opusculi tit. 7. & seq. Her
rurico quare cap. 399. It po
Országunkban, és az szon
fogva mindenkor Calvinu
s mind addigis azoknachy
mis vallását követitec: Ma
vastác legyen Calvinusnac
emberec, az kik nec volt m
teczie abbul, mert minden
toc az Calvinus Institutióia
elmus Bucanus Lausannu
Calvinista Professornac irá
rul irt könyvénece eleibe f
á hol Thuri Pállal egyyütt ir

Præter Apostolicas post t

Huic peperere libro sec

Az az, az Christus ideie ut
vül: Semmi némű esztendő
vet, mint az Calvinus Insti
czeli Uram ez könyv fel
mondani hogy az ti Eccles
vallyon Szenczi Molnár A
détottac Magyar nyelvre e
hogy ne olvasnátoc az ti Ec
mondani Embernece mond
meg immár ezekbül Péczel
nosnac mind nevét hallo

tátoc Deákul, mast immár
 felől az, hogy hamis és, utána az Iésuitác felől
 veset avagy ugyan senl, lettel, de mivelhogy min-
 okáért keresztyéneknek erre semmit felelnem, felel-
 szép szün alatt valakinek Végezetre azt írta Péczeli
 Így czelekedtenek embereknek irásoc effelől az
 Mártonnac mind élte, at és mindeneknek eleget
 vinistác, kic közzül ne, keresztyén olvaso, hogy ez
 rom izbe mászkáltac b, assad, és ezzel az Péczeli
 tomban hallottam az, hozot Doctoroknac irása-
 tul Fabriciustul, hogy n, így eszedbe veheted, ha
 mind az ő élteben lő, m, nyughatike az te Lelked,
 reelen gyümölezőkrül ki, ideden intlec tegedet, sőt
 Mais soc helyekre akai m, zerelméiért ugyan kérlec,
 vinistác, még azokho, ut ne titkollyad nevedet,
 kő, az, az erre Pécz, olly közönséges név alatt,
 Varsása, v, az, b, hanem mikor az szükség
 vezte, cunc mi mind ez n, éb benne, nyilván mond
 (mely oka az hűt nec) ne, vallást Christustul, merc
 zönséges) mikor meg ak, a az emberek előtt, ő szent

Czodálom hogy az a embert az ő mennyei At-
 tiot indétonac az Cálvi
 meg tartyac külömbség
 nufoc, Eutychiánufoc, meg mindnyáitunkat mind
 n, baptistác nevezetir m, tyén Lutherana
 loc Ecclesiáá nac nevez, A M. L. V.
 ség légyen á közöt és az l
 zót, noha sem az Aposto G. I.
 hisz nec, sem azoknac r
 ködtec: De ennek fölött
 latinátusiaknac nevezic

*Az Cálvi
 nista Ura-
 mis meg
 tartyac az
 nevezet
 let.*

